

MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Úrad vojenského letectva

MP - ÚVL - OSPI - 11/ 2007

Pokyny
Úradu vojenského letectva MO SR
pre získanie odbornosti inžinierskej leteckej
služby
a pre vydanie preukazu spôsobilosti
technika údržby

Bratislava 2007

MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Úrad vojenského letectva

Č.:ÚVL-1/1-2

Bratislava 28. decembra 2007

Výtlačok číslo:

Počet listov : 22

Schvaľujem :

plk. Ing. Soňa MATUNÁKOVÁ, v. r.
zástupkyňa riaditeľa Úradu vojenského letectva MO SR

MP - ÚVL - OSPI - 11/ 2007

Pokyny

Úradu vojenského letectva MO SR

**pre získanie odbornosti inžinierskej leteckej
služby
a pre vydanie preukazu spôsobilosti
technika údržby**

Bratislava 2007

ZÁMERNE NEPOUŽITÉ

OBSAH

1.	Úvodné ustanovenia.....	9
2.	Základné pojmy.....	9
3.	Závaznosť.....	10
4.	Personál inžinierskej leteckej služby.....	10
4.1.	Základné kategórie personálu ILS	10
4.2.	Podkategórie personálu inžinierskej leteckej služby z hľadiska špecializácie.....	10
5.	Odbornosť personálu inžinierskej leteckej služby.....	10
5.1.	Triednosť personálu ILS.....	10
5.2.	Typová kvalifikácia personálu ILS.....	13
5.3.	Kvalifikačná úroveň personálu ILS.....	14
5.4.	Zdravotná spôsobilosť.....	15
6.	Preukaz spôsobilosti technika údržby.....	16
7.	Evidencia personálu inžinierskej leteckej služby.....	18
8.	Prechodné ustanovenia.....	18
9.	Účinnosť Pokynov.....	19

PRÍLOHY

č.1/A -	Návod na vyplnenie žiadosti o vydanie (predĺženie, obnovu, zmenu, rozšírenie platnosti) preukazu spôsobilosti	20
č.1/B -	Žiadosť o vydanie (predĺženie, obnovu, zmenu, rozšírenie platnosti) preukazu spôsobilosti	21
č. 2/A -	Žiadosť o vykonanie preskúšania na získanie/obhajobu triedy personálu ILS	23
č. 2/B -	Návrh na priznanie, obhajobu triedy	24
č. 3 -	Rozsah požadovaných teoretických vedomostí pri preskúšaní na získanie, obhajobu triednosti personálu ILS	25
č. 4 -	Skúšobná karta k preskúšaniam na triednosť personálu ILS	39
č. 5 -	Preukaz spôsobilosti technika údržby	41

ZÁMERNE NEPOUŽITÉ

---

1 ÚVODNÉ USTANOVENIA

Účelom Pokynov pre získanie odbornosti inžinierskej leteckej služby a pre vydanie preukazu spôsobilosti technika údržby, (ďalej len „Pokyny“) je upraviť jednotný postup pre posudzovanie odbornej spôsobilosti personálu inžinierskej leteckej služby (ďalej len „personálu ILS“) ako nevyhnutnej podmienky pre vydanie preukazu spôsobilosti technika údržby v súlade s ustanoveniami § 46 a § 48a zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov. V týchto pokynoch sú v prijateľnom rozsahu aplikované časti Nariadenia komisie (ES) 2042/2003, časť-66 a časť-145, na podmienky vojenského letectva za účelom dosiahnutia vysokej a jednotnej bezpečnosti v leteckej prevádzke.

2 ZÁKLADNÉ POJMY

Cieľ bezpečnosti

Cieľom bezpečnosti je dosiahnutie plánovaného zámeru v oblasti bezpečnosti prevádzky vojenskej leteckej techniky. Dosiahnutie požadovanej úrovne bezpečnosti sa realizuje prostredníctvom zodpovedajúcich prostriedkov a spôsobom stanoveným alebo schváleným Úradom vojenského letectva Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“).

Preukaz spôsobilosti technika údržby

Dokument, ktorý identifikuje osobu ako kvalifikovaný technický personál ILS, obsahujúci osobné údaje, údaje o profesijných kvalifikáciách, vrátane detailov o kvalifikačných kategóriách, aktuálnej spôsobilosti a platnosti.

Personál inžinierskej leteckej služby

Je osvedčujúci personál, ktorý má právo osvedčiť, že lietadlo alebo časti lietadla sú po schválenej oprave, alebo po zabudovaní pohonnej jednotky príslušenstva, prístroja alebo časti vybavenia spôsobilé na let a po vykonaní technickej prehliadky, úkonov údržby alebo bežnej obsluhy.

Triednosť

Znamená dosiahnutú úroveň odborných vedomostí z priznanej špecializácie inžinierskej leteckej služby („ILS“), ako aj ostatných špecializácií ILS podmienenú praxou na leteckej technike.

Kvalifikačná úroveň personálu inžinierskej leteckej služby

Je podmienená stupňom dosiahnutej triednosti, typovej kvalifikácie a dĺžkou praxe na leteckej technike. Najvyšší stupeň z hľadiska kvalifikačnej úrovne personálu ILS predstavuje kvalifikačná úroveň inšpektor.

Typová kvalifikácia

Predstavuje získanú úroveň teoretických vedomostí a praktických zručností pre konkrétny typ leteckej techniky, ktorá držiteľa typovej kvalifikácie oprávňuje vykonávať samostatnú prácu na leteckej technike vo svojej špecializácii a v odpovedajúcej kategórii alebo podkategórii.

---

3 ZÁVÄZNOSŤ

- 3.1** Pokyny sú záväzné pre príslušníkov úradu a pre všetkých príslušníkov personálu ILS v rámci vzdušných síl ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „vzdušných síl OS SR“).
- 3.2** Pokyny sú záväzné pre inštruktorov praktického výcviku v školiaciach a výcvikových zariadeniach v rámci kurzu typového výcviku.

4 PERSONÁL INŽINIERSKEJ LETECKEJ SLUŽBY

4.1 Základné kategórie personálu ILS

- 4.1.1** Z hľadiska vydania preukazu spôsobilosti technika údržby sa personál ILS delí do nasledovných kategórií:
- a) kategória A - mechanici, pomocný personál,
  - b) kategória B1 - odborníci riadenia - technici a technici špecialisti drakových a motorových systémov,
  - c) kategória B2 - odborníci riadenia - technici a technici špecialisti avionických systémov,
  - d) kategória C - odborníci riadenia a velenia, odborníci riadenia - technici drakových a motorových systémov leteckej techniky, ktorí podpisujú osvedčenie o uvoľnení leteckej techniky do prevádzky (lietadlo ako celok).

4.2 Podkategórie personálu ILS z hľadiska špecializácie

- 4.2.1** Personál ILS sa delí z hľadiska špecializácie na tieto podkategórie:
- a) podkategórie B1 - drak a motor,
    - B1.1 - odborníci riadenia - technici a technici špecialisti drakových a motorových systémov vojenských letúnov s turbínovými motormi,
    - B1.3 - odborníci riadenia - technici a technici špecialisti drakových a motorových systémov vojenských vrtuľníkov s turbínovými motormi.
  - b) podkategórie B2 - avionické systémy
    - B2/a - odborníci riadenia - technici a technici špecialisti elektrického a špeciálneho vybavenia leteckej techniky,
    - B2/b - odborníci riadenia - technici a technici špecialisti zbrojných systémov a optoelektronických systémov leteckej techniky,
    - B2/c - odborníci riadenia - technici a technici špecialisti rádiového a rádiotechnického vybavenia leteckej techniky.

5 ODBORNOSŤ PERSONÁLU INŽINIERSKEJ LETECKEJ SLUŽBY

Odbornosť personálu ILS sa delí na:

- a) triednosť,
- b) typová kvalifikácia,
- c) kvalifikačná úroveň personálu.

5.1 Triednosť personálu ILS

- 5.1.1** Personál ILS môže dosiahnuť triednosť:

-
- a) bez triedy,
  - b) 3. triedy,
  - c) 2. triedy,
  - d) 1. triedy,
  - e) zaslúžilý technik letectva.
- 5.1.2** Triednosť personálu ILS udeľuje úrad, na základe splnenia podmienok uvedených v bodoch 5.1.17 a 5.1.18.
- 5.1.3** Úrad deleguje právomoc vykonávať preskúšania a zasielať návrhy na priznanie a obhajobu 3. triedy na:
- a) komisiu určenú veliteľom technického krídla – hlavným inžinierom („VTK-HI“), alebo veliteľom dopravnej technickej letky, ktorej predsedom je príslušník veliteľstva vzdušných síl OS SR („VVzS OS SR“) s oprávnením inšpektor,
  - b) komisiu s právomocou vykonávať preskúšanie k udeleniu 2. a 1. triedy personálu ILS,
  - c) komisiu určenú veliteľom školiacich a výcvikových zariadení, ktorej predsedom je príslušník VVzS OS SR s oprávnením inšpektor.
- 5.1.4** Úrad deleguje právomoc vykonávať preskúšania a zasielať návrhy na priznanie a obhajobu 2. a 1. triedy na komisiu určenú hlavným inžinierom letectva a protivzdušnej obrany veliteľstva vzdušných síl (ďalej len „HI LaPVO VVzS“), ktorej predsedom je vedúci starší inšpektor - špecialista úradu.
- 5.1.5** Žiadosť (príloha č.2/A) na preskúšanie k priznaniu, alebo k obhajobe triednosti zasiela žiadateľ samostatne na úrad po odbornej línii služobným postupom.
- 5.1.6** Súčasťou žiadosti je aj návrh na priznanie/obhajobu triednosti (príloha č.2/B).
- 5.1.7** Termíny pravidelného preskúšania (obhajoby) triednosti sú:
- a) pre 3. triedu - raz za 1 rok,
  - b) pre 2. triedu - raz za 2 roky,
  - c) pre 1. triedu - raz za 3 roky.
- 5.1.8** Pre priznanie triednosti zaslúžilý technik letectva sa preskúšanie nevykonáva. Pre držiteľa triednosti zaslúžilý technik platia termíny pravidelného preskúšania ako pre držiteľa 1. triedy.
- 5.1.9** Po prekročení doby pre obhajobu triednosti stráca priznaná trieda platnosť.
- 5.1.10** V prípade že príslušník ILS nie je držiteľom triednosti, nemôže vykonávať samostatnú prácu na leteckej technike.
- 5.1.11** Ak príslušník ILS nie je držiteľom triednosti a podal žiadosť na preskúšanie k priznaniu 3. triedy, pričom nesplní požiadavky na uvedenú triedu, má možnosť zopakovať preskúšanie do dvoch mesiacov. V prípade že žiadateľ znovu nesplní požiadavky na priznanie triedy, bude mu umožnené zopakovať preskúšanie do 1 mesiaca od doby neúspešného preskúšania. V prípade, že žiadateľ opätovne nesplní požiadavky k dosiahnutiu triedy, bude sa **považovať za odborne nespôsobilú osobu.**
-

-
- 5.1.12** Pokiaľ pri obhajobe získanej triednosti príslušník personálu ILS nesplní požiadavky na obhajovanú triednosť, má možnosť zopakovať obhajobu do dvoch mesiacov. V prípade že sa opakovania obhajoby nezúčastní alebo opäť nesplní požiadavky, bude mu priznaná trieda o stupeň nižšia ako je zapísané v preukaze spôsobilosti technika údržby. Preskúšanie k zvýšeniu triednosti je potom možné najskôr po jednom roku. V prípade neúspešnej obhajoby 3 triedy platia pre príslušníka ILS ustanovenia tak ako je uvedené v bodoch 5.1.10 a 5.1.11.
- 5.1.13** Mimoriadne preskúšanie k obhajobe získanej triednosti sa vykonáva v prípadoch hrubého porušenia predpisov pre ošetrovanie a obsluhu leteckej techniky. Návrh na mimoriadne preskúšanie predkladá VTK - HI alebo veliteľ dopravnej technickej letky na úrad prostredníctvom HI LaPVO VVzS. Termín a spôsob preskúšania určí komisia zložená zo zástupcov VVzS OS SR a úradu, ktorá sa zverejňuje v rozkaze riaditeľa úradu. Do doby vykonania mimoriadneho preskúšania úrad pozastaví príslušníkovi personálu ILS samostatnú prácu na leteckej technike.
- 5.1.14** Priznaná triednosť sa príslušníkovi personálu ILS odoberie, pokiaľ nekvalitnou prácou alebo nedbanlivosťou zaviniť leteckú nehodu alebo letecký incident alebo v prípade, že spôsobil väčšiu škodu podľa príslušného právneho predpisu ako dôsledok porušenia zásad prevádzky a údržby zverenej techniky. Návrh na odobratie triednosti predkladá na úrad VTK-HI alebo veliteľ dopravnej technickej letky prostredníctvom HI LaPVO VVzS. Preskúšanie k opakovanému priznaniu odobratej triednosti je možné najskôr po 6 mesiacoch od jej odobratia. Do doby vykonania preskúšania k opakovanému priznaniu odobratej triednosti úrad pozastaví personálu ILS samostatnú prácu na leteckej technike.
- 5.1.15** Evidenciu o dosiahnutej triednosti príslušníkov ILS u vojenských útvarov/zariadení vedie najvyšší odborný nadriadený v odbornosti ILS.
- 5.1.16** Centrálny prehľad o dosiahnutej triednosti personálu ILS vedie úrad vo Vojenskom leteckom registri.
- 5.1.17** Podmienky pre priznanie 1., 2. a 3. triedy personálu ILS:
- a) výkon funkcie v niektorej kategórii alebo podkategórii personálu ILS v súlade s bodom 4.1 a 4.2,
  - b) podmienka praxe u inžinierskej leteckej služby nasledovne:
    - pre 3. triedu min. 1 rok praxe,
    - pre 2. triedu min. 2 roky praxe od získania 3. triedy,
    - pre 1. triedu min. 3 roky praxe od získania 2. triedy.
- 5.1.18** Pre priznanie zaslúžilého technika letectva musí príslušník ILS splniť nasledujúce podmienky a požiadavky:
- a) výkon funkcie v niektorej kategórii alebo podkategórii personálu ILS v súlade s bodmi 4.1 a 4.2,
  - b) má priznanú 1. triedu,
  - c) podmienka praxe u inžinierskej leteckej služby minimálne 12 rokov,
  - d) svojou prácou prispel ku skvalitneniu práce personálu ILS a k výchove a odovzdávaniu odborných skúseností mladším príslušníkom ILS.

-
- 5.1.19** Požiadavky na rozsah vedomostí na priznanie triednosti:
- a) odborné vedomosti musia odpovedať dosiahnutej triednosti personálu ILS. V prílohe č. 3 je stanovený rozsah požadovaných vedomostí s diferenciáciou podľa jednotlivých tried. Špecialisti pre organizáciu a riadenie sú preskúšavani zo svojej pôvodnej špecializácie personálu ILS.
  - b) zápis o dosiahnutej triednosti personálu ILS v preukaze spôsobilosti technika údržby vykoná úrad.

5.2 Typová kvalifikácia personálu ILS

Typovú kvalifikáciu získa príslušník personálu ILS teoretickým a praktickým preškolením na príslušný typ leteckej techniky, na ktorej bude pracovať.

5.2.1 Preškolenie na typ leteckej techniky

5.2.1.1 Teoretické i praktické preškolenie na typ prevádzkovej a ošetrovanej techniky môže byť vykonané:

- a) výrobným závozom,
- b) schválenou organizáciou pre výcvik údržby pokiaľ táto má oprávnenie vykonávať typový výcvik,
- c) u leteckého útvaru podľa schváleného rozsahu pod vedením oprávneného inštruktora.

5.2.1.2 Teoretické preškolenie predstavuje:

- a) teoretické zvládnutie konštrukcie, funkcie činnosti systémov a vybavenia podľa danej špecializácie,
- b) zvládnutie systému údržby a prevádzky,
- c) znalosť pravidiel bezpečnosti,
- d) znalosť prevádzkovej technickej dokumentácie.

5.2.1.3 Praktické preškolenie predstavuje:

- a) získanie praxe na konkrétnej vojenskej leteckej technike v danej špecializácii pod dohľadom oprávnenej osoby (inštruktora),
- b) preukázanie zručnosti a vedomostí požadovaných pre bezpečnú prevádzku vojenskej leteckej techniky,
- c) získanie schopnosti odstraňovať prevádzkové poruchy.

5.2.1.4 Inštruktor, ktorý je poverený vedením praktického výcviku preškoľovaného príslušníka ILS, zodpovedá v priebehu výcviku za jeho činnosť aj z hľadiska bezpečnosti.

5.2.2 Preverovanie typovej kvalifikácie

5.2.2.1 Preskúšanie z teoretických vedomostí a praktických zručností pre prácu na leteckej technike musí byť vykonané príslušníkom ILS s oprávnením inštruktor alebo inšpektor. Odborníci pre riadenie a velenie sú preskúšavani zo svojej pôvodnej špecializácie.

-
- 5.2.2.2 Evidenciu o preverení typovej kvalifikácie u vojenských útvarov/zariadení vedie najvyšší odborný nadriadený v odbornosti ILS.
  - 5.2.2.3 Centrálny prehľad o dosiahnutej typovej kvalifikácii personálu ILS vedie úrad vo Vojenskom leteckom registri.
  - 5.2.2.4 Typová kvalifikácia sa preveruje minimálne raz za rok, spravidla pri príprave na letnú, (zimnú) prevádzku.
  - 5.2.2.5 Typová kvalifikácia personálu ILS oprávňujúca vykonávať samostatnú prácu a prípravy na danom type vojenskej leteckej techniky sa preveruje, ak príslušník personálu ILS prerušil samostatnú prácu na tomto type na dobu dlhšiu ako 3 mesiace.
  - 5.2.2.6 Zápis o dosiahnutej typovej kvalifikácii personálu ILS v preukaze spôsobilosti vykoná úrad.

5.3 Kvalifikačná úroveň personálu ILS

Personál ILS môže dosiahnuť kvalifikačnú úroveň:

- a) technik III. stupňa,
- b) technik II. stupňa,
- c) technik I. stupňa,
- d) inštruktor,
- e) inšpektor.

- 5.3.1 Kvalifikačnú úroveň personálu ILS udeľuje úrad v závislosti od dosiahnutej triednosti a od dosiahnutého vzdelania a dĺžke praxe.
- 5.3.2 Evidenciu o dosiahnutej kvalifikačnej úrovni personálu ILS u vojenských útvarov/zariadení vedie najvyšší odborný nadriadený v odbornosti ILS.
- 5.3.3 Centrálny prehľad o dosiahnutej kvalifikačnej úrovni personálu ILS vedie úrad vo Vojenskom leteckom registri.
- 5.3.4 Zápis o dosiahnutej kvalifikačnej úrovni personálu ILS v preukaze spôsobilosti vykoná úrad.
- 5.3.5 Kvalifikačná úroveň personálu ILS „technik III. stupňa“:
Ak nemá príslušník personálu ILS priznanú 3. triedu špecialistu, je doba platnosti kvalifikačnej úrovne technik III. stupňa 3 roky.
- 5.3.6 Pre priznanie kvalifikačnej úrovne personálu ILS „technik II. stupňa“ sa vyžaduje:
  - a) získanie 3. triedy personálu ILS a jej obnova každý rok,
  - b) prax na vojenskej leteckej technike na úrovni technik III. stupňa v trvaní minimálne 1 rok.
- 5.3.7 Pre priznanie kvalifikačnej úrovne personálu ILS „technik I. stupňa“ sa vyžaduje:
  - a) získanie 2. triedy personálu ILS a jej obnova každé 2 roky,
  - b) prax na vojenskej leteckej technike na úrovni technik II. stupňa v dĺžke minimálne 2 roky.

5.3.8 Pre priznanie kvalifikačnej úrovne personálu ILS „inštruktor“ sa vyžaduje:

- a) získanie 1. triedy personálu ILS a jej obnova každé 3 roky,
- b) prax na vojenskej leteckej technike na úrovni technik I. stupňa v dĺžke minimálne 3 roky,
- c) úspešné absolvovanie preskúšania pre dosiahnutie kvalifikačnej úrovne inštruktor podľa príslušnej špecializácie, preukázanie schopnosti vykonávať výcvik,
- d) zastávanie príslušnej systémovej funkcie s ktorou je funkcia inštruktor zviazaná (starší technik, technik roja, veliteľ skupiny, veliteľ letky, starší inžinier, inštruktor schváleného školiaceho výcvikového zariadenia).

Poznámka 1: Inštruktor personálu ILS je oprávnený vykonávať výcvik príslušných špecializácií ILS v rozsahu jemu priznaných oprávnení.

Poznámka 2: Úrad môže udeliť výnimku pre dĺžku praxe a získanej triednosti pre priznanie kvalifikačnej úrovne inštruktor personálu školiacich a výcvikových zariadení. Inštruktor školiaceho a výcvikového zariadenia musí skúškou preukázať teoretické a praktické schopnosti vykonávať výcvik pre príslušné špecializácie a typ vojenskej leteckej techniky. Spôsobilosť inštruktora školiaceho a výcvikového zariadenia, úroveň jeho teoretických vedomostí a praktických zručností posúdi odborná komisia zložená zo zástupcov úradu, VVzS OS SR a leteckých základní alebo dopravného krídla.

5.3.9 Kvalifikačná úroveň personálu ILS „inšpektor“

- a) je najvyššia kvalifikačná úroveň personálu ILS pre ktorú sa predpokladá:
  - získanie 1. triedy personálu ILS a jej obnova každé 3 roky,
  - zastávanie príslušnej systémovej funkcie s ktorou je výkon funkcie inšpektor zviazaná,
  - schopnosť vykonávať preskúšanie personálu ILS vo svojej špecializácii,
  - mať spracované skúšobné testy pre preskúšanie na triedu vo svojej špecializácii.
- b) inšpektor je oprávnený, teoreticky a prakticky preskúšavať ostatný personál ILS k získaniu triednosti a typovej kvalifikácie v rozsahu jemu priznaných oprávnení,
- c) kvalifikačná úroveň personálu ILS inšpektor zodpovedá funkciám na úrade a na VVzS OS SR. Kvalifikačná úroveň inšpektor môže byť priznaná v rozsahu príslušnej špecializácie VTK-HI, jeho zástupcovi ako aj starším inžinierom jednotlivých leteckých základní a dopravného krídla.

Poznámka: Skúšobné testy sa skladajú minimálne z 20 otázok minimálne v piatich variantoch, pre každú triedu, obsahujúcich tematiku uvedenú v prílohe č.3. Schválenie skúšobných testov úradom je podmienkou pre udelenie odbornosti inšpektor. Doba platnosti testov je 5 rokov. Vzor skúšobnej karty je uvedený v prílohe č. 4.

5.4 Zdravotná spôsobilosť

Zdravotnú spôsobilosť preukáže príslušník personálu ILS tým, že vyhovie požiadavkám na zdravotný stav (klasifikáciu) pri zaradení na funkciu tabuliek počtov. V prípade zistenia zhoršenia zdravotného stavu, ktoré môže mať vplyv na výkon zastávanej funkcie v rámci personálu ILS, dotknutá osoba je túto

---

skutočnosť povinná oznámiť čo najskôr svojmu najbližšiemu odbornému nadriadenému.

6 PREUKAZ SPÔSOBILOSTI TECHNIKA ÚDRŽBY

6.1 Preukaz spôsobilosti technika údržby („preukaz“) je dokladom, oprávňujúcim jeho držiteľa k práci na type (typoch) vojenskej leteckej techniky v rozsahu v ňom uvedenom.

6.2 V preukaze sú uvedené nasledovné údaje:

- a) štát vydania,
- b) číslo preukazu,
- c) priezvisko a meno,
- d) dátum a miesto narodenia,
- e) dislokácia jednotky,
- f) štátna príslušnosť,
- g) podpis držiteľa,
- h) podpis vydávajúceho inšpektora a dátum vydania,
- i) pečiatka vydávajúceho úradu,
- j) kategórie a podkategórie na ktoré má držiteľ preukazu oprávnenie,
- k) typová kvalifikácia, typy leteckej techniky, na ktorej má majiteľ preukazu povolenie samostatnej práce,
- l) kvalifikačná úroveň personálu,
- m) dosiahnutá triednosť,
- n) obmedzenia,
- o) platnosť do,
- p) podmienky platnosti preukazu spôsobilosti,
- q) skratky použité v preukaze spôsobilosti.

6.3 Preukaz je platný s preukazom totožnosti držiteľa.

6.4 Úrad vydá preukaz personálu ILS, ktorý je bezúhonný, skúškou preukázal odbornú spôsobilosť vykonávať požadované činnosti a ktorý je zdravotne spôsobilý.

6.5 Pre účel vydania preukazu sa bezúhonnosť príslušníka ILS preukazuje čestným prehlásením v žiadosti o vydanie (predĺženie platnosti, obnovu platnosti) preukazu.

6.6 Úrad vydá preukaz na základe písomnej žiadosti žiadateľa podľa vzoru uvedeného v prílohe č.1/B. Návod na vyplnenie žiadosti je uvedený v prílohe č.1/A. Žiadateľ odošle vyplnenú žiadosť na adresu:

Úrad vojenského letectva
Ministerstvo obrany SR
Kutuzovova 8
832 47 Bratislava

6.7 Štátny odborný dozor v posudzovaní žiadosti personálu ILS vykonáva inšpektor úradu. Inšpektor úradu má právo kontrolovať platnosť a správnosť údajov, ktoré sú v žiadosti uvedené. V prípade zistenia nedostatkov preukaz neodporučí

vydať. Príslušník personálu ILS je povinný na požiadanie predložiť preukaz ku kontrole inšpektorovi alebo inej oprávnenej osobe a odovzdať ho, ak tak bolo rozhodnuté v súlade s bodom 6.16 písm. a) až g).

- 6.8** VTK-HI a veliteľ dopravnej technickej letky zodpovedajú za to, že žiadnej osobe v ich podriadenosti nebude umožnené pracovať na leteckej technike (výkon funkcie v špecializácii) bez platného preukazu. K tomu majú právo (alebo nimi poverení inšpektori) kontrolovať platnosť a správnosť údajov, ktoré sú v preukaze uvedené a oprávnenosť jeho držania personálom ILS v ich podriadenosti.
- 6.9** Platnosť takto vystaveného preukazu je spojená s dobou platnosti triedy personálu ILS. U personálu ILS bez triedy, je doba platnosti 3 roky.
- 6.10** Držiteľ preukazu je povinný služobným postupom po odbornej línii požiadať o aktualizáciu údajov uvedených v preukaze zaslaním žiadosti (príloha č. 1/B). Zmenu údajov vykonáva oprávnený pracovník úradu po odsúhlasení zmien inšpektorom úradu.
- 6.11** Preukaz s nesprávnymi alebo nečitateľnými údajmi je považovaný za neplatný. Takýto preukaz je majiteľ povinný odovzdať na úrad.
- 6.12** Predĺženie platnosti preukazu vykonáva úrad na základe písomnej žiadosti držiteľa preukazu.
- 6.13** Predĺžením platnosti preukazu sa rozumie vyznačenie novej doby platnosti dosiahnutej kvalifikácie v preukaze v dobe keď kvalifikácia má ešte platnosť.
- 6.14** Hlavnou súčasťou postupu k predĺženiu platnosti preukazu je preskúšanie z triednosti personálu ILS. V prípade že príslušník personálu ILS neobháji získanú triednosť, využíva dvojmesačnú lehotu k opravnej obhajobe.
- 6.15** Za dodržanie termínov platnosti preukazu si zodpovedá každý držiteľ sám.
- 6.16** Inšpektori úradu majú právo dočasne alebo trvale zadržať preukaz príslušníkovi personálu ILS, zakázať činnosti, ktoré z kvalifikácie vyplývajú, alebo obmedziť kvalifikácie v ňom pôvodne uvedené v prípadoch:
- a) ak bolo u držiteľa preukazu zistené vážne porušenie predpisov pre ošetrovanie a obsluhu leteckej, prevádzkovej a zabezpečovacej techniky,
  - b) pri vyšetovaní leteckej nehody alebo leteckého incidentu, ak je preukázaný podiel držiteľa preukazu na vzniku udalosti,
  - c) ak je právoplatným rozhodnutím súdu uložený trest zákazu výkonu činností, ku ktorým je preukaz predpísaný,
  - d) keď vznikli dôvodné pochybnosti o platnosti preukazu,
  - e) ak nevyhovie držiteľ preukazu požiadavkám zdravotnej klasifikácie,
  - f) ak sa odmietne držiteľ preukazu v službe na žiadosť veliteľa, kontrolného alebo inšpekčného orgánu podrobiť orientačnej skúške na požitie alkoholu alebo iných návykových látok,
  - g) pri pozitívnom výsledku skúšky na požitie alkoholu alebo iných návykových látok, vykonané v dobe od zahájenia do ukončenia činností, súvisiacich s výkonom služby.
- 6.17** Príslušníci personálu ILS VVzS OS SR leteckých základní a dopravného krídla s oprávnením inšpektor majú právo dočasne zadržať preukaz príslušníkovi

personálu ILS ako aj dať návrh na jeho trvalé zadržanie v prípadoch tak ako je uvedené v bode 6.16 písm. a) až g). Takéto zadržanie musia oznámiť úradu.

- 6.18** O zadržaní preukazu, alebo znížení kvalifikácie vydá úrad písomné rozhodnutie na základe ktorého sa zakáže personálu ILS samostatná práca na leteckej technike.
- 6.19** Obnovou platnosti preukazu sa rozumie postup, podľa ktorého žiadateľ preukáže znovunadobudnutie všetkých požadovaných vedomostí a návykov k výkonu funkcie v prípade, že skôr získaná kvalifikácia, vyznačená v preukaze už stratila platnosť.
- 6.20** Obnovu platnosti preukazu administratívne vykoná úrad na základe predloženej písomnej žiadosti držiteľom preukazu. V časti I. žiadosti (príloha č.1/B) žiadateľ uvedie dôvody straty platnosti skôr získanej kvalifikácie.
- 6.21** Po úspešnom absolvovaní teoretického a praktického preskúšania a za predpokladu úplnosti požadovaných dokladov predložených žiadateľom, úrad potvrdí platnosť kvalifikácie žiadateľa na predpísanú dobu.
- 6.22** Uznanie platnosti iného preukazu spôsobilosti technika údržby je úradný úkon, ktorým je úradom uznaný preukaz spôsobilosti technika údržby vydaný iným zmluvným štátom alebo organizáciou. Na základe žiadosti žiadateľa a po splnení doplnkovej odbornej prípravy personálu ILS (pre zvládnutie národných a služobných špecifik vojenského letectva OS SR) úrad vydá preukaz s odpovedajúcou kvalifikáciou.

7 EVIDENCIA PERSONÁLU INŽINIERSKEJ LETECKEJ SLUŽBY

- 7.1** Centrálnu evidenciu, (ďalej len „evidencia“), držiteľov preukazu vedie úrad vo Vojenskom leteckom registri.
- 7.2** V evidencii sú zaznamenané osobné údaje držiteľa, číslo preukazu a dátum vydania, dosiahnutá kvalifikácia, doba platnosti preukazu, dátum predĺženia a ukončenie platnosti preukazu ako aj každé zadržanie preukazu, dôvod zadržania a doba na ktorú je preukaz zadržaný.

8 PRECHODNÉ USTANOVENIA

- 8.1** Triednosť personálu ILS priznaná pred účinnosťou týchto Pokynov, ktorá bola príslušníkom personálu ILS udelená na základe rozhodnutia komisie veliteľa vzdušných síl OS SR je platná a zostáva zachovaná.
- 8.2** Príslušníci personálu ILS, ktorí nie sú držiteľom triednosti, ktorá je predpísaná pre zastávanie systémových funkcií inštruktor a inšpektor musia do 31. decembra 2009 túto triedu získať.
- 8.3** Príslušníci personálu ILS, ktorí majú povolenie samostatnej práce na leteckej technike a nie sú držiteľom 3. triedy musia do 31. decembra 2008 túto triedu získať. V prípade, že stanovenú podmienku nesplnia, bude sa na nich vzťahovať ustanovenie bodu 5.1.10.
- 8.4** Úrad vydá preukazy odbornej spôsobilosti jednotlivým žiadateľom najneskôr do 31. augusta 2008.

8.5 Príslušníci personálu ILS, ktorí nebudú držiteľom platného preukazu odbornej spôsobilosti do 31. októbra 2008, nebudú môcť vykonávať samostatnú prácu na leteckej technike.

9 ÚČINNOSŤ POKYNOV

Tieto Pokyny nadobúdajú účinnosť 31. augusta 2008.

Návod na vyplnenie žiadosti:

- o vydanie preukazu spôsobilosti technika údržby
- o predĺženie platnosti preukazu spôsobilosti technika údržby
- o obnovu platnosti / rozšírenie / zmenu preukazu spôsobilosti technika údržby

Poznámka: Hrubo orámované časti žiadosti vyplní žiadateľ.

Čelná strana žiadosti.

1. Označiť dôvod podania žiadosti.
2. Vyplniť údaje o žiadateľovi:
  - v bode 1 uviesť meno a priezvisko;
  - v bode 2 uviesť titul;
  - v bode 3 uviesť dátum narodenia;
  - v bode 4 uviesť vojenský útvar, ktorého je žiadateľ príslušníkom;
  - v bode 5 uviesť miesto narodenia;
  - v bode 6 uviesť súčasnú funkciu, číslo vojenskej odbornosti (ČVO), od kedy;
  - v bode 7 uviesť priznané ČVO v prípade, že pôvodné bolo iné, uviesť dĺžku praxe;
  - v bode 8 uviesť typovú kvalifikáciu, (povolenie samostatnej práce na konkrétnom type LT, neuvádzať typy LT na ktorých žiadateľ prerušil samostatnú prácu na dobu dlhšiu ako 3 mesiace);
  - v bode 9 uviesť dosiahnuté vzdelanie, rok ukončenia. V prípade vojenských škôl uviesť buď VSOŠL Prešov, VLA Košice alebo iné. V prípade ak žiadateľ má ukončené civilné vzdelanie s leteckým zameraním, uviesť typ školy a učebný odbor, rok ukončenia;
  - v bode 10 uviesť v prípade absolvovania Odbornej výcvikovej školy letectva ČVO a rok ukončenia;
  - v bode 11 uviesť dosiahnutú triednosť, číslo rozkazu, dátum získania;
  - v bode 12 uviesť dosiahnutú jazykovú spôsobilosť;
  - v bode 13 doplniť dátum a podpis.

Zadná strana žiadosti.

- Bod I. - Uviesť dôvod obnovenia, rozšírenia, alebo straty platnosti preukazu spôsobilosti.
- Bod II. - Podpísať čestné prehlásenie.
- Bod III. - Uviesť dátum a výsledky preskúšania z typového výcviku na konkrétny typ leteckej techniky.
- Bod IV. - Uviesť získanú triednosť technika údržby, výsledok preskúšania (vyhovely nevyhovely), ČVO.
- Bod V. - Potvrdenie platnosti údajov:

- a) v mieste podpisu predpísať: funkcia, meno, priezvisko a telefónny kontakt oprávneného pracovníka (spracovateľa),
- b) podpis VTK-HI, alebo veliteľa dopravnej technickej letky.

MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ÚRAD VOJENSKÉHO LETECTVA

ŽIADOSŤ

- o vydanie preukazu spôsobilosti technika údržby lietadiel *
- o predĺženie platnosti preukazu spôsobilosti technika údržby lietadiel *
- o obnovu platnosti/rozšírenie/zmenu preukazu spôsobilosti technika údržby lietadiel *

1. Meno a priezvisko:			
2. Titul:	3. Dátum narodenia:		
4. Vojenský útvar:	5. Miesto narodenia:		
6. Súčasná funkcia/ČVO/od kedy:			
7. Priznané ČVO**/ dĺžka praxe:			
8. Typová kvalifikácia (samost. práca na LT):			
9. Dosiahn. vzdelanie*** /ČVO/ rok ukončenia:			
10. Odborná výcviková škola/ČVO/ rok. ukon.:			
11. Dosiahnutá triednosť/č. DR/dátum získania:			
12. Jazyková spôsobilosť:			

13.

.....
dátum .....
podpis žiadateľa (ky)

Vypĺňa Úrad vojenského letectva MO SR

Priznaná kategória/podkategória:

B1.1	B1.3	B2/a	B2/b	B2/c	C
------	------	------	------	------	---

Kvalifikačná úroveň personálu:

technik III.stupňa	technik II.stupňa	technik I.stupňa	inštruktor	inšpektor
--------------------	-------------------	------------------	------------	-----------

.....
dátum schválenia spôsobilosti pečiatka, podpis platnosť preukazu do

- * požadované označte (plná výplň)

priznané ČVO**: uvádza sa pôvodne priznané v prípade ak má žiadateľ v súčasnosti ČVO riadiacej funkcie ILS,
dosiahnuté vzdelanie***: SŠ, VŠ, zameranie školy

I. Dôvod obnovy/rozšírenia/zmeny alebo straty platnosti preukazu spôsobilosti

.....

.....

.....

.....

.....

II. Čestné prehlásenie

Potvrdzujem, že údaje mnou uvedené sú pravdivé a že som nič umyselne nezatajil.

Ďalej potvrdzujem svoju bezúhonnosť v zmysle § 13 zákona č. 346/2005 Z.z.

.....
podpis žiadateľa (ky)

**III. Potvrdenie absolvovania typového výcviku na konkrétny typ leteckej techniky
(preskúšanie z teoretických vedomostí a praktická skúška z obsluhy leteckej techniky)**

.....

.....

.....

.....

.....

IV. Potvrdenie o získaní triednosti personálu ILS

Druh priznanej triednosti:

ČVO:

Výsledok preskúšania:

Číslo skúšobnej karty:

Dátum poslednej obhajoby:

Triednosť platná do:

V. Potvrdenie platnosti údajov

a) Údaje uvedené v žiadosti sú pravdivé a zodpovedajú skutočne získanej triednosti a kvalifikácii

.....
podpis oprávneného pracovníka

b) Potvrdzujem platnosť údajov uvedených v tejto žiadosti

.....
podpis veliteľa technického krídla

MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY ÚRAD VOJENSKÉHO LETECTVA					
					
<h2 style="margin: 0;">ŽIADOSŤ</h2>					
☐ o vykonanie preskúšania pre priznanie	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; text-align: center;">3</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">2</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">1</td> </tr> </table>	3	2	1	triedy personálu ILS*
3	2	1			
☐ o vykonanie preskúšania pre obhajobu	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; text-align: center;">3</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">2</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">1</td> </tr> </table>	3	2	1	triedy personálu ILS*
3	2	1			
☐ o priznanie triednosti "zaslúžilý technik" *					
1. Hodnosť, titul, meno, priezvisko:					
2. Dátum narodenia:		Osobné číslo:			
3. Miesto narodenia:		Okres:			
4. Bydlisko:					
5. Najvyššie dosiahnuté občianske vzdelanie:					
6. Najvyššie dosiahnuté vojenské vzdelanie/ČVO:					
7. Útvar, dislokácia:					
8. Súčasná zastávaná funkcia, ČVO:					
9. Funkcie, ktoré zastával od svojho zaradenia ku ILS a doba výkonu v jednotlivých funkciách:					
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>					
10. Dátum priznania ..... triedy personálu ILS	Dátum poslednej obhajoby ..... triedy personálu ILS				
11.					
..... dátum		..... podpis žiadateľa			
12. Odporúčanie veliteľa/ náčelníka/vedúceho Hodnotenie výkonu zastávanej funkcie:					
Doporučujem/nedoporučujem** preskúšanie k priznaniu/obhajobe** ..... Triedy personálu ILS					
..... dátum		..... podpis VTK-HI, veliteľa dopravnej technickej letky, hlavný inžinier LaPVO			

*) požadované označte (plná výplň)

**) nehodiace sa škrtnite

MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY ÚRAD VOJENSKÉHO LETECTVA			
	NÁVRH na priznanie/obhajobu triedy		
13. Preskúšanie: Skúšobná komisia uverejnená v rozkaze veliteľa útvaru/zariadenia číslo: Členovia skúšobnej komisie:			
	Hodnosť, titul, meno priezvisko	Klasifikačná úroveň	Číslo preukazu
Predseda komisie:			
1. člen komisie:			
2. člen komisie:			
3. člen komisie:			
4. člen komisie:			
Číslo skúšobnej karty:		Hodnotenie:	
Hodnotenie ústnej skúšky pri opakovanom preskúšaní:			
14. Výsledok preskúšania: Preskúšanie na priznanie/obhajobu* ..... triedy personálu ILS vykonané s celkovým hodnotením:			
15. Splnenie podmienok na priznanie/obhajobu: Podmienky na priznanie/obhajobu triedy* ..... spĺňa /nespĺňa* ..... <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> Dátum Podpis predsedu komisie </div>			
16. Návrh rozhodnutia o priznaní/obhajobe* triedy personálu ILS: Na základe výsledku vykonaného preskúšania navrhujem: <ul style="list-style-type: none"> • priznať /nepriznať* ..... triedu personálu ILS • priznať obhajobu ..... triedy personálu ILS • zrušiť platnosť doposiaľ priznanej ..... triedy personálu ILS. <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 20px;"> ..... dátum ..... funkcia, hodnosť, meno, priezvisko a podpis funkcionára ktorý komisiu určil </div>			
Uverejnené v rozkaze:		zo dňa:	
17. Rozhodnutie Úradu vojenského letectva MO SR S návrhom rozhodnutia súhlasím /nesúhlasím*			
..... dátum a podpis riaditeľa ÚVL MO SR		 pečiarka	..... dátum zápisu rozhodnutia do registra

*) nehodiace sa škrtnite

Rozsah požadovaných teoretických vedomostí pri preskúšaní na triednosť personálu inžinierskej leteckej služby

Požiadavky na rozsah vedomostí sú členené do dvoch oblastí. Prvá oblasť - všeobecná časť je určená pre všetky špecializácie (ČVO personálu ILS). Druhá oblasť - odborná časť je rozdelená pre jednotlivé špecializácie. Úroveň vedomostí je odstupňovaná od 1 do 3 podľa požiadaviek na hĺbku vedomostí v jednotlivých triedach personálu ILS.

Úroveň vedomostí 1: základné vedomosti zo všeobecnej a odbornej časti

Táto úroveň vedomostí predstavuje schopnosť podať jednoduchý popis celej problematiky témy s použitím príkladov.

Úroveň vedomostí 2: všeobecná znalosť a praktické využitie základov

Táto úroveň vedomostí predstavuje schopnosť podať všeobecný popis témy podľa potreby s použitím typických príkladov.

Úroveň vedomostí 3: podrobná znalosť teoretických a praktických aspektov danej témy.

Táto úroveň vedomostí predstavuje schopnosť podať podrobný popis témy s použitím teoretických princípov a konkrétnych príkladov.

OBSAH:

VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Matematika
2. Fyzika
3. Postupy údržby
4. Predpisy a nariadenia
5. Základy aerodynamiky
6. Ľudský činiteľ
7. Konštrukcia a systémy lietadiel

ODBORNÁ ČASŤ

Špecializácia drak a motor

1. Konštrukcia lietadiel
2. Pohonné jednotky
3. Materiály a základné strojné súčiastky
4. Postupy údržby

Špecializácia elektrického a špeciálneho vybavenia lietadiel

1. Prístrojové systémy
2. Avionika
3. Elektrické systémy
4. Indikačné a výstražné systémy
5. Protipožiarny systém
6. Ochrana proti námraze
7. Osvetlenie
8. Kyslíkový systém
9. Palubné registračné systémy

Špecializácia pre elektromechanické vybavenie leteckej výzbroje a pre optoelektronické vybavenie leteckej výzbroje

1. Výbuch a chemické výbušné predmety
2. Fyzikálne chemické vlastnosti
3. Vojenské výbušniny
4. Pyrotechnické zložky
5. Iniciátory
6. Letecké hlavňové zbrane a munícia
7. Letecké neriadené bomby, ich zapalovače, bombové závestníky
8. Letecké zameriavače
9. Letecké rakety a riadené strely
10. Elektrotechnika a elektronika
11. Letecké laserové a termovízne systémy
12. Systémy ovládania výzbroje
13. Pilotné prilbové zameriavače
14. Prevádzka munície
15. Núdzové systémy opustenia lietadla

Špecializácia rádiového a rádiotechnického vybavenia lietadiel

1. Palubné komunikačné systémy
2. Palubné rádionavigačné a rádiolokačné systémy
3. Pozemné rádionavigačné a rádiolokačné systémy
4. Systémy výstrahy

VŠEOBECNÁ ČASŤ

	3. trieda	2. trieda	1. trieda
Matematika			
Základné aritmetické vzťahy (zlomky, desatinné čísla, percentá, úmera, mocniny a odmocniny)	1	2	2
Riešenie algebraických výrazov (lineárne rovnice, sústava rovníc, exponenty a mocniny, číselné sústavy, logaritmy)	1	2	2
Geometrické konštrukcie (jednoduché geometrické konštrukcie)	1	2	3
Grafy rovníc a funkcií (grafické zobrazenie, typy a využitie grafov)	1	2	3
Trigonometria (trigonometrické vzťahy, pravouhlé a polárne súradnice)	1	2	3
Fyzika			
Fyzikálne jednotky SI. Anglosaské jednotky	2	2	2
Všeobecné vlastnosti telies (hmotnosť a tiaž, hustota, merný objem, hustota plynov a pár, tlak, hydrostatika)	1	2	3
Tepelná a molekulárna fyzika (tepelné vlastnosti tuhých látok a plynov)	1	2	3

	3. trieda	2. trieda	1. trieda
Deje prebiehajúce v plynoch (tepelná rozťažnosť, merná teplota, stavová rovnica, medzinárodná štandardná atmosféra)	1	2	3
Statika (sily, momenty, vektorové zobrazenie, deformácia a pružnosť, ťah a tlak, šmyk a krut)	1	2	3
Kinematika (priamočiary pohyb, kruhový pohyb, rotačný pohyb, prevody, zložený pohyb)	1	2	3
Dynamika (základné zákony dynamiky, gravitačný zákon, kozmické rýchlosti, reaktívny pohyb gyroskopické zákony, trenie)	1	2	3
Dynamika kvapalín (vlastností kvapalín, Bernoulliho rovnica, Venturiho trubica)	-	1	2
Termodynamika (teplotná stupnica, definícia tepla, prvý a druhý termodynamický zákon, tepelná energia)	1	2	3
Optika (fotometria, základné zákony geometrickej optiky, optické vlákna)	-	1	2
Akustika (zvuk a jeho základné vlastnosti, šírenie zvuku, rázová vlna)	1	2	3
Elektrotechnika (základné pojmy, jednosmerný a striedavý el. prúd, zdroje el. prúdu, elektrické stroje)	1	2	2
Rádiotechnika (fyzikálne princípy v rádiových a rádiotechnických zariadeniach)	1	2	2
Postupy údržby			
Bezpečnostné opatrenia (Zásady bezpečných pracovných postupov pri práci s elektrickým prúdom, plynmi, olejmi, a chemikáliami)	2	2	3
Starostlivosť o náradie a KMT (bežné typy ručného náradia, mechanického náradia, meracieho vybavenia, skúšobného zariadenia)	3	2	2
Manipulácia s lietadlom (rolovanie, ťahanie, bezpečnostné opatrenia, zdvíhanie lietadla)	2	2	2
Manipulácia s muníciou (bezpečnosť pri práci s muníciou, bezpečnostné smery, spôsoby navesovania munície, preprava)	1	2	2

	3. trieda	2. trieda	1. trieda
munície v mieste dislokácie jednotky, bojové použitie munície, činnosť na leteckej technike po navesení munície)			
Zásady práce s pozemnými zabezpečovacími prostriedkami (používané palivá, označenie, povolené znečistenie, postup preberania paliva, plnenie/vypúšťanie paliva, elektrické, hydraulické a pneumatické pozemné zdroje)	2	2	2
Predpisy a nariadenia			
Legislatíva (platné národné a medzinárodné predpisy, legislatíva vo vojenskom letectve, Nariadenia Európskeho spoločenstva 1592, 2042, 1702,)	-	1	2
Dokumentácia (predpisová základňa u vojenského letectva, administratívna činnosť, vypisovanie prevádzkovej dokumentácie, platné nariadenia a bulletiny, ich označenie)	-	1	2
Predpis S-Let-1-4 (podľa obsahu)	3	3	3
Normy STANAG vzťahujúce sa na ILS (podľa obsahu)	-	1	2
Základy aerodynamiky			
Obtekanie telesa (medzná vrstva, laminárne a turbulentné prúdenie, parametre krídla, aerodynamické sily, tvorba vztlaku a odporu)	1	2	2
Teória letu (vzájomný vzťah medzi vztlakom, gravitačnou silou, ťahom a odporom, kĺzavosť, ustálené lety, zatáčky, výkony, letová obálka, prostriedky na zvýšenie vztlaku)	1	2	2
Letová stabilita a dynamika (pozdĺžna, priečna a smerová stabilita)	1	2	2
Aerodynamika rotujúceho krídla (terminológia, vplyvy gyroskopického precesie, reakcia krútiaceho momentu a smerového riadenia, asymetria vztlaku autorotácie, vplyv zeme)	1	2	2
Ľudský činiteľ			
Posudzovanie vplyvu ľudského činiteľa (potreba posudzovania ľudského činiteľa, incidenty spôsobené ľudským činiteľom)	-	1	2

	3. trieda	2. trieda	1. trieda
Ľudská výkonnosť (pozornosť a vnímanie, pamäť, spracovanie informácií, sluch, zrak)	-	2	2
Komunikácia (komunikácia vo vnútri kolektívu a medzi kolektívami, aktualizácia, doba platnosti, šírenie informácií)	-	2	2
Ľudské chyby a riziká na pracovisku (modelové príklady, teória chýb, typy chýb pri úlohách údržby, dôsledky chýb, predchádzanie chybám a ich náprava, rozpoznávanie rizík a predchádzanie rizikám, riešenie núdzových situácií).	1	2	2
Konštrukcia a systémy lietadiel			
Rozdelenie lietadiel a leteckých motorov	1	1	1
Konštrukcia draku (druhy konštrukcií draku lietadla, ich usporiadanie)	1	2	2
Pohonné jednotky (druhy pohonných jednotiek používaných v letectve, ich charakteristika)	1	2	2
Prístrojové systémy (pitostatické, gyroskopické, kompas, indikačné systémy, princípy usporiadania systémov, automatický let)	1	2	2
Elektrické systémy (zdroje jednosmerného/striedavého prúdu, núdzové zdroje, rozvod energie, meniče, transformátory, usmerňovače, ochrana obvodov)	1	2	2
Rádioelektronika (komunikačné systémy, navigačné systémy, používané prvky)	1	2	2
Protipožiarna ochrana (systémy detekcie požiaru, hasiace systémy, skúšky hasiacich systémov)	1	2	2
Letecká technika štátov NATO (stručný popis a určenie)	1	2	2
Havarijné zapisovacie systémy. Spôsoby vyhodnocovania	1	1	2
Používaná výzbroj vo vojenskom letectve	1	2	2
Organizačne manažérska činnosť			
Orientácia v organizačnej štruktúre	1	2	3
Materiálne zabezpečenie (postup vyžadovania materiálu, mechanizmus spracovanie a odosielanie informácií)	1	2	3

ODBORNÁ ČASŤ
Špecializácia drak a motor

	3. trieda	2. trieda	1. trieda
Charakteristika typu lietadla alebo vrtuľníka			
Použitie, základné parametre hmotnostné, výkonové, rozmerové	1	2	3
Používané prepravné varianty	1	2	3
Zvláštnosti bezpečnosti práce na danom type	1	2	3
Konštrukcia lietadiel			
Konštrukcia trupu (konštrukcia, pretlakovanie, uchytenie krídla, chvostových plôch, podvozku, dvere, okná)	1	2	3
Konštrukcia krídla (konštrukcia, uloženie paliva, uchytenie pristávacieho zariadenia, pylónov, riadiacich plôch, mechanizácia krídla)	1	2	3
Stabilizačné plochy (konštrukcia, uchytenie kormidiel)	1	2	3
Kormidlá (konštrukcia, uchytenie, vyváženie)	1	2	3
Riadenie (konštrukcia, vyváženie)	1	2	3
Klimatizácia a pretlakovanie (zdroje dodávky vzduchu, klimatizačné systémy, pretlakovanie)	1	2	3
Systémy lietadiel			
Palivové systémy (usporiadanie systémov, palivové nádrže, systémy dodávky paliva, indikácie a výstrahy, doplňovanie a vypúšťanie paliva)	1	2	2
Hydraulické systémy (usporiadanie systémov, agregáty systémov, vytváranie a regulácia tlaku)	1	2	2
Ochrana proti námraze (tvorenie námrazy, systémy proti tvorbe námrazy)	1	2	2
Pristávacie zariadenia (konštrukcia, indikácia a výstraha, kolesá, brzdy, pneumatiky, riadenie)	1	2	3
Kyslíkový systém (zdroje, uloženie, doplňovanie, rozvod)	2	2	2
Pneumatické systémy (zdroje, usporiadanie, regulácia)	1	2	2
Palubné zapisovače letu (používané systémy, zapisované parametre, konštrukcia)	-	2	2

	3 trieda	2 trieda	1 trieda
Pohonné jednotky			
Charakteristiky motorov (reaktívnych, piestových) (princíp práce, charakteristiky)	1	2	2
Konštrukčné usporiadanie piestových motorov (konštrukcia jednotlivých častí motorov, systémy zabezpečujúce prácu motorov)	2	2	2
Turbínové motory (konštrukčné usporiadanie a činnosť motorov, výkon motora, systém riadenia, systémy indikácie práce motora)	2	2	2
Vstup motora (vstupné kanály, vplyv na motor, ochrana proti námraze)	2	2	2
Kompresory (druhy, konštrukčné vlastnosti, princípy činnosti, nestabilný chod, kompresný pomer)	2	2	2
Spaľovacie komory (konštrukcia a princíp činnosti)	1	2	2
Turbíny (činnosť a charakteristiky, konštrukcia)	1	2	2
Výstupy motora (konštrukčné charakteristiky, princíp činnosti, zníženie hluku)	1	2	2
Motorové systémy (mazacie sústavy, palivové sústavy, vzduchové sústavy, štartovacie a zapal'ovacie sústavy, systémy pre zvyšovanie výkonu)	1	2	2
Turbovrtuľové motory (konštrukčné usporiadanie, reduktory, riadenie motora a vrtule)	1	2	2
Turbohriadel'ové motory (usporiadanie, systémy pohonu, redukčné prevody, ovládanie)	1	2	3
Piestové motory (základné pojmy, výkon motora, konštrukcia motorov, palivová sústava, karburátory)	1	2	3
Vrtule (základné pojmy, konštrukcia vrtule, riadenie, synchronizácia)	1	2	3
Materiály a základné strojnícke súčiastky			
Základné poznatky o stavbe kovov (diagram železo-uhlík, tepelné spracovanie, značenie)	-	1	2
Pružnosť a pevnosť materiálov (jednoduchý tlak a ťah, zložená napätosť, krut, ohyb, vzperná stabilita prútov, únava kovových	1	2	2

materiálov)	3. trieda	2. trieda	1. trieda
Letecké materiály železné (charakteristiky, vlastnosti a označovanie zliatin, ocelí, tepelné spracovanie, skúšky)	-	1	1
Letecké materiály neželezné (charakteristiky, vlastnosti a označovanie, tepelné spracovanie skúšky)	-	1	1
Nekovové materiály a kompozity (charakteristiky, vlastnosti a označovanie, tesniace materiály a tmely, opravy)	-	1	1
Spojovacie materiály (závity, svorníky, šraubí, uzatváracie zariadenia, zámk, rýchlospojky, perá, rozperné a poistné krúžky, závlačky)	2	2	2
Potrubia (označovanie, typy pevného a pružného potrubia a pripojenia, normalizované spojenia)	1	2	2
Perá a pružiny (typy, materiály, charakteristiky a použitie)	-	1	1
Laná (typy lán, koncové uchytenia, kladkové systémy, bovdeny)	1	1	1
Ložiská (účel, zaťaženie, charakteristiky, konštrukcia)	1	2	2
Prevody (typy prevodov a ich využitie)	1	2	2
Používané pohonné hmoty a mazivá	2	2	2
Korózia (chemické princípy, tvorba korózie, druhy a ich zisťovanie)	1	2	3
Prostriedky kontroly technického stavu			
Bezdemontážne metódy kontroly (optická/farebná metóda, metóda magnetickej defektoskopie, ultrazvuková metóda, metóda vírivých prúdov)	1	2	3
Váženie lietadla (výpočet medzných hodnôt ťažiska, /vyváženie, príprava na váženie, váženie)	-	2	2
Nivelácia lietadla (nivelačná schéma, postup nivelácie)	-	2	2
Charakteristika typu letúna alebo vrtuľníka			
Použitie, základné parametre hmotnostné, výkonové, rozmerové	1	2	3
Používané prepravné varianty	1	2	3
Zvláštnosti bezpečnosti práce na danom type	1	2	3

Špecializácia elektrického a špeciálneho vybavenia

	3. trieda	2. trieda	1. trieda
Prístrojové systémy			
Pitostatické (výškomer, rýchlomer, váriometer)	1	2	3
Gyroskopické (umelý horizont, polohový direktor, ukazateľ smerového zotrvačníka, ukazateľ horizontálnej situácie, zatáčkomer s priečnym sklonom, zariadenie per koordináciu zatáčky)	1	2	3
Kompasy (s priamym odčítaním, s diaľkovým odčítaním, indikácia uhlu nábehu, výstražné systémy pádovej rýchlosti)	1	2	3
Ďalšie indikačné systémy lietadla	1	2	3
Avionika			
Základné princípy, usporiadanie systémov a ich činnosť	1	2	3
Automatický let	1	2	3
Elektrické systémy			
Inštalácia a obsluha batérií	2	2	2
Zdroje jednosmerného prúdu	1	2	3
Zdroje striedavého prúdu	1	2	3
Núdzové zdroje elektrickej energie	1	2	3
Regulácia napätia	1	2	3
Rozvod energie	1	2	3
Meniče, transformátory, usmerňovače	1	2	3
Ochrana obvodov	1	2	2
Externé/pozemné zdroje	2	2	2
Indikačné a výstražné systémy			
Palivového systému	1	2	2
Hydraulického systému	1	2	2
Pristávacieho zariadenia	1	2	2
Protipožiarny systém			
Systém detekcie požiaru	1	2	3
Hasiaci systém požiaru	1	2	2
Ochrana proti námraze			
Tvorenie námrazy	-	1	2
Systémy k odstraňovaniu námrazy	1	2	3
Ohrev snímačov a drenáží	1	2	2

	3. trieda	2. trieda	1. trieda
Osvetlenie			
Vonkajšie osvetlenie (navigačné, pristávacie, rolovacie, na zistenie námrazy)	1	2	2
Vnútorne osvetlenie (osvetlenie kabíny cestujúcich, posádky, nákladového priestoru)	1	2	2
Núdzové osvetlenie	1	2	2
Kyslíkový systém			
Usporiadanie systému (kabína posádky a cestujúcich)	1	2	3
Zdroje, uloženie, doplňovanie a rozvod	1	2	2
Regulácia dodávky	1	2	3
Indikácie a výstrahy	1	1	2
Palubné registračné systémy			
Spôsoby záznamu dát	1	2	3
Systém vyhodnotenia zaznamenaných dát	-	2	3
Snímače parametrov	-	2	3

Špecializácia pre elektromechanické vybavenie leteckej výzbroje a pre optoelektronické vybavenie leteckej výzbroje

	3. trieda	2. trieda	1. trieda
Výbuch a chemické výbušné predmety (typy výbuchov ich pôvod a účinky, podmienky výbušnej premeny, rozdelenie výbušných premien)	1	2	2
Fyzikálne chemické vlastnosti výbušnín (základné vlastnosti výbušnín, citlivosť výbušnín, stabilita výbušnín, zvláštne účinky výbušnín, skúšky výbušnín)	-	1	2
Vojenské výbušniny (požiadavky kladené na výbušniny, rozdelenie vojen. výbušnín/strelivín, priemyselné trhavy, traskaviny)	1	2	3
Pyrotechnické zlože (rozdelenie pyrotechnických zloží, ich vlastnosti)	-	1	2
Iniciátory (stopina, zápalnica, bleskovica, zápalky, roznetky, elektrické palníky, rozbušky, spožďovače)	-	1	3
Letecké hlavňové zbrane a munícia	1	2	3
Letecké neriadené bomby, ich zapalovače, bombové závesníky	1	2	3
Letecké zameriavače (časti úlohy zamerania/úloha extrapolácie pohybu cieľa, pohyb strely, riešenie úlohy zásahu cieľa strelou/, charakteristika zameriavača negyroskopického typu, metódy zamerania spôsoby zobrazenia, simulačné metódy zamerania/ módy a funkcie avionického systému, zaradenie a delenie simulačných metód, palubný elektronický systém)	1	2	3
Letecké rakety a riadené strely (letecké neriadené strely, vypúšťacie zariadenie neriadených rakiet a leteckých riadených striel, letecké riadené protiletadlové strely/malého dosahu, stredného dosahu/, protizemné riadené strely s prenosným navedením)	1	2	3
Elektrotechnika a elektronika (diskrétné súčiastky a polovodičové prvky, elektrické a elektromagnetické javy a zákony, výpočtová technika)	-	1	2
Letecké laserové a termovízne systémy (laserové systémy/fyzikálna podstata činnosti/, termovízne systémy /fyzik. podstata činnosti/, integrované systémy)	-	2	3

	3. trieda	2. trieda	1. trieda
Systémy ovládania výzbroje			
Pilotné prilbové zameriavacie systémy (charakteristiky konštrukčného usporiadania, prostriedky pre zobrazovanie informácií do zorného poľa oka pilota, meranie polohy zámernej priamky)	1	2	3
Prevádzka munície (bezpečnosť/bezpečnosť pri práci s muníciou, bezpečnostné smery/, manipulácia s muníciou, ukladanie a skladovanie munície, preprava munície, prehliadky a ošetrovanie munície, bojové použitie munície)	-	1	2
Núdzové systémy opustenia lietadla (vystrel. sedačky, zaisťovadlá, pyrotechnické prostriedky, systémy otvárania dráhy vystrelenia, postupy katapultáže)	2	3	3
Charakteristika typu letúna alebo vrtuľníka			
Použitie, základné parametre hmotnostné, výkonové, rozmerové	1	2	3
Používané prepravné varianty	1	2	3
Zvláštnosti bezpečnosti práce na danom type	1	2	3

Špecializácia rádiového a rádiotechnického vybavenia lietadiel

	3. trieda	2. trieda	1. trieda
Palubné komunikačné systémy			
(popis, charakteristika, typické blokové schéma, konštrukčné časti, umiestnenie a montáž, obsluha, typické poruchy kontrola na lietadle)	1	2	3
Palubné VKV rádiostanice	1	2	3
Palubné KV rádiostanice	1	2	3
Komunikačné antény a napájacie vedenie	1	2	3
Núdzové vysielacie polohy	1	2	3
Zapisovače reči a zvukov v kabíne posádky	1	2	3
Palubný telefón a palubný rozhlas	1	2	3
Palubné rádionavigačné a rádiolokačné systémy			
(princíp činnosti, frekvencie, umiestnenie, charakteristika signálu)	1	2	3
Navigačný systém (VOR)	1	2	3
Merač vzdialenosti (DME)	1	2	3
Systém presného priblíženia (ILS)	1	2	3
Taktický systém navedenia (TACAN)	1	2	3
Systém družicovej navigácie (GPS)	1	2	3
FM rádiovýškomery	1	2	3
Sekundárne odpovedače	1	2	3
Doplerovské merače	1	2	3
Protizrážkové systémy	1	2	3
Palubné dopytovače - odpovedače	1	2	3
Systémy výstrahy	1	2	3
Palubný rádiolokátor	1	2	3
Palubné počítače a súčinnosť systémov pre účely priestorovej navigácie	1	2	3
Zlúčiteľnosť rádiových prostriedkov na palube lietadiel (súčinnosť s ostatnou avionikou)	1	2	3
Pozemné rádionavigačné a rádiolokačné systémy			
(princíp činnosti, frekvencie, umiestnenie, charakteristika signálu)	1	2	3
VKV všesmerové rádiomajáky (VOR)	1	2	3
Štandardný systém presných približovacích majákov (ILS)	1	2	3
Polohové návestidlá 75 MHz	1	2	3
Merač vzdialenosti (DME)	1	2	3
Prehľadové rádiolokátory (SSR, RSR, SRE)	1	2	3
Nesmerové majáky (NDB)	1	2	3

Charakteristika typu letúna alebo vrtuľníka	3. trieda	2. trieda	1. trieda
Použitie, základné parametre hmotnostné, výkonové rozmerové	1	2	3
Používané prepravné varianty	1	2	3
Zvláštnosti bezpečnosti práce na danom type	1	2	3

		SKÚŠOBNÁ KARTA		Trieda:	
		k preskúšaniam na triedu personálu ILS			
		číslo:		Kategória Podkategória	
Schvaľujem:				Platnosť karty do:	
Inšpektor /číslo preukazu:				Vojenský útvar/zariadenie:	
(hodnosť, meno, priezvisko) preskúšaného:				Vojenský útvar/zariadenie:	
Všeobecná časť:					
Číslo otázky	Téma				Hodnotenie
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
Doplňujúce ústne otázky k všeobecnej časti:					
Hodnotenie všeobecnej časti:					

Odborná časť:		
Číslo otázky	Téma	Hodnotenie
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
Doplňujúce ústne otázky k odbornej časti:		
		Hodnotenie odbornej časti:
		Výsledné hodnotenie:
Vyhodnotený dňa:	Podpis hodnotiaceho:	
S výsledkami testu oboznámený dňa:	Podpis hodnoteného:	

Skratky použité v tomto preukaze
Abbreviations used in this licence

A	pomocný personál bez oprávnenia samostatnej práce
B1.1	technici údržby drakových a motorových systémov vojenských letúnov
B1.3	technici údržby drakových a motorových systémov vojenských vrtuľníkov
B2/a	technici údržby elektrického a špeciálneho vybavenia lietadiel
B2/b	technici údržby zbrojných systémov a optoelektronických systémov lietadiel
B2/c	technici údržby rádiového a rádiotechnického vybavenia lietadiel
C	technici údržby s právom uvoľniť lietadlo do prevádzky ako celok

**MINISTERSTVO OBRANY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

*MINISTRY OF DEFENCE
OF THE SLOVAK REPUBLIC*

**PREUKAZ SPÔSOBILOSTI
TECHNIKA ÚDRŽBY**

AIRCRAFT MAINTENANCE LICENCE

Podmienky <i>Conditions</i>	Poznámky <i>Remarks</i>
<p>1. Tento preukaz musí byť podpísaný držiteľom a musí byť k nemu priložený dokument o totožnosti, na ktorom je fotografia držiteľa preukazu.</p> <p><i>1. This licence must be signed by the holder and be accompanied by an identity document containing a photograph of the licence holder.</i></p> <p>2. Tento preukaz zostáva v platnosti do dátumu uvedeného na strane obmedzenia, pokiaľ jeho platnosť nebola predčasne pozastavená alebo zrušená.</p> <p><i>2. This licence remains valid until the date specified on the limitation page unless previously suspended and revoked.</i></p> <p>3. Oprávnenia vyplývajúce z tohto preukazu nesmú byť uplatňované, pokiaľ jeho držiteľ má v údržbe lietadiel prestávku dlhšiu ako 3 mesiace.</p> <p><i>3. The privileges of this licence may not be exercised unless holder of this licence interrupted maintenance experience period more than 3 months.</i></p> <p>4. Držiteľ tohto preukazu vykonáva činnosti za podmienok a v súlade s dokumentmi, ktoré schválil Úrad vojenského letectva Ministerstva obrany Slovenskej republiky.</p> <p><i>4. The holder of this licence shall perform these activities according to conditions and documents approved by the Military Aviation Authority.</i></p>	

1	Stát vydania <i>State of issue</i>	SLOVAK REPUBLIC				
2	Číslo preukazu <i>License number</i>					
3	Príezvisko a meno držiteľa <i>Last and first name of holder</i>					
4	Dátum a miesto narodenia <i>Date and place of birth</i>					
5	Dislokácia jednotky <i>Location of unit</i>					
6	Štátna príslušnosť <i>Nationality</i>					
7	Podpis držiteľa <i>Signature of holder</i>					
8	Podpis vydávajúceho inšpektora a dátum vydania <i>Signature of issuing inspector and date of issue</i>					
9	Vydal <i>Issuing Authority</i>	ÚRAD VOJENSKÉHO LETECTVA MILITARY AVIATION AUTHORITY				
10	Pečiatka vydávajúceho úradu <i>Stamp of issuing Authority</i>					

Kategórie <i>Categories</i>	A	B1	B2	C
Letúne s turbínovými motormi <i>Aeroplanes Turbine</i>				
Vrtuľníky s turbínovými motormi <i>Helicopters Turbine</i>				
Avionika <i>Avionics</i>				
Letúne <i>Aeroplanes</i>				
Vrtuľníky <i>Helicopters</i>				

Poznámky
Remarks

Kvalifikácia pre typy lietadla <i>Aircraft type ratings</i>			Obmedzenia <i>Limitations</i>			
Typ lietadla <i>Type or Group</i>	(Pod)kategoría <i>(Sub)Category</i>	Pečiatka a dátum <i>Stamp and date</i>				
Doplnkové vojenské kvalifikácie <i>Additional Military Ratings</i>						
Kvalifikačná úroveň personálu <i>Personal Qualification Rating</i>						
Dosažená triednosť <i>Achieved Rating</i>						

Platnosť do: <i>Valid until:</i>				
-------------------------------------	--	--	--	--

ZÁMERNE NEPOUŽITÉ

ZÁMERNE NEPOUŽITÉ